

Zbigniew Cichoń

Kongres MIJC w Strasburgu

Palestra 38/3-4(435-436), 194-195

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kongres MIJC* w Strasburgu

► W dniach 19 do 21 listopada 1993 r. w Strasburgu odbył się Kongres Międzynarodowego Ruchu Prawników Katolików na temat: *Ochrona życia i problemy bioetyczne na gruncie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*.

Kongres odbywał się pod patronatem Rady Europy z udziałem przedstawiciela Pani Lalumiere – sekretarza Rady Europy.

Florencki Instytut Europejski również objął swym patronatem Kongres, podobnie jak i Centrum Międzynarodowych Studiów Bioetycznych w Trieście. Strasburska Izba Adwokacka była współorganizatorem Kongresu, który zgromadził prawników, etyków i lekarzy z niemalże całej Europy.

Kongresowi przewodniczyli Prezydent Międzynarodowego Ruchu Prawników Katolików L. Pettiti, były dziekan Paryskiej Izby Adwokackiej, oraz C. Russo – obydwaj sędziowie Międzynarodowego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu.

Rangę Kongresu podkreślał fakt nie tylko otwarcia go przez przedstawiciela Pani Sekretarz Rady Europy C. Lalumière, która z powodu nieprzewidzianych przeszkód nie przybyła osobiście, lecz także uczestnictwo w nim przedstawiciela ONZ.

Sprawozdawcami byli wybitni przedstawiciele trzech dyscyplin, w których sferze zainteresowań mieścił się temat Kongresu, tj. medycyny, prawa i etyki.

Między innymi uczestniczyła w Kongresie Pani Profesor prawa międzynarodowego z Katolickiego Uniwersytetu w Mediolanie, M. Scalabrino, współautorka Kodeksu Praw Człowieka w wersji dwujęzycznej francusko-włoskiej, obejmującego wszystkie traktaty, konwencje i rezolucje dotyczące praw człowieka.

Niespotykany rozwój nauk medycznych i informatycznych, zwłaszcza genetyki, rodzi nowe dylematy moralne, a także nowe zagrożenia dla człowieka. Rzeczą prawników jest tworzenie prawa, które respektowałoby niezbywalne prawo człowieka do życia, do zachowania przyrodzonej godności istoty ludzkiej.

Manipulacje genetyczne mogłyby doprowadzić do wręcz nieobliczalnych skutków, a naukowcy uzyskaliby niczym nieuzasadnione prawo decydowania o życiu innych ludzi, gdyż oni decydowaliby o kontynuacji lub przerwaniu życia w zależności od dalszej użyteczności dla celów naukowych. Istnieje realna obawa, że genetyka może

* MIJC – Mouvement International des Juristes Catholiques (Międzynarodowy Ruch Prawników Katolików).

podążać w kierunku swojego rodzaju hodowli człowieka dla pozyskania narządów zamiennych do przeszczepów, a początkiem tego procesu jest tzw. klonowanie.

Z kolei rozwój informatyki i możliwość gromadzenia niezliczonych informacji o człowieku, w tym o jego stanie zdrowia i niepowtarzalnych właściwościach osobniczych, stwarza zagrożenie dla sfery życia prywatnego i rodzinnego, chronionej przez art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Powstaje do rozstrzygnięcia wiele problemów związanych z dopuszczalnością np. uzależnienia zatrudnienia od poddania się przez pracownika badaniom na obecność wirusa HIV, czy zakresem dostępności osób trzecich i instytucji do kart choroby pacjenta. Ważne są kwestie tajemnicy lekarskiej.

Uczestnicy Kongresu w swych sprawozdaniach i dyskusji byli zgodni co do tego, że we współczesnym świecie genetycy powinni informować społeczeństwo o prowadzonych badaniach i że rozwój tych badań powinien pozostawać pod społeczną kontrolą, a to ze względu na delikatny przedmiot badań, możliwe niebezpieczne skutki i kwestie etyczne z nimi związane. Konieczność takiej kontroli porównywano do nigdzie już niekwestionowanej kontroli w dziedzinie badań nuklearnych. Uznano, że badania genetyczne są jedynie dopuszczalne za zgodą pełną i świadomą pacjenta, podobnie jak i ujawnianie danych z kart choroby pacjenta.

Dobro człowieka i zachowanie jego życia oraz godności powinny – zdaniem dyskutantów – wyznaczać granice badaniom naukowym w dziedzinie genetyki, a człowiek powinien być zawsze traktowany podmiotowo. Oczywiście taka pożądana regulacja prawna wyklucza wszelkie eksperymentowanie genami ludzkimi, jako ingerowanie w życie ludzkie.

Obrady Kongresu przebiegały pierwszego dnia w budynku Rady Europy, a w pozostałych dwóch dniach w pięknej sali Federacji Studentów Katolików (FEC). Swoistym zwieńczeniem obrad była msza święta w niedzielę, w ostatnim dniu Kongresu Międzynarodowego Ruchu Prawników Katolików.

Istnienie tego Ruchu (MIJC), jego wkład w propagowanie praw człowieka i praktykę stosowania prawa w państwach o utrwalonej demokracji i pluralizmie światopoglądowym, pozwala żywić nadzieję, że podobny ruch skupiający prawników katolików ma także rację bytu w Polsce. Zadanie takie, zdaje się, ma do spełnienia Stowarzyszenie Prawników Katolickich z siedzibą w Lublinie, kierowane przez adwokatów Tadeusza Szymańskiego i Jana Czyżewskiego, którego oddziały terenowe są coraz liczniejsze.

Zbigniew Cichoń